

Missio Meritähti 2030: Merten ja vesistöjen ennallistaminen kunniaan*

Mitä EU:n ”missiot” ovat?

EU:n missioissa sitoudutaan ratkaisemaan suuria yhteiskunnallisia haasteita. Niitä ovat

- syövän torjunta
- ilmastonmuutokseen sopeutuminen
- kaupunkien ilmasto- ja ympäristökuormituksen vähentäminen
- maaperän terveyden varmistaminen terveellisen ruoantuotannon ja ihmisten terveyden sekä luonnon ja ilmaston hyväksi
- merten, rannikoiden ja jokien puhdistaminen ja ennallistaminen*.

Kullakin EU:n missiolla on oma aikajänteensä ja budjettinsa haasteen luonteen mukaan. Missioissa on kyse paljon muustakin kuin perinteisestä tutkimuksesta ja innovaatioista. Niissä pyritään nostamaan esiin uusia ideoita laajasti eri toimialoilla ja tuottamaan tuloksellisia käytännön ratkaisuja. Lisäksi missiot ovat ratkaisevassa asemassa EU:n toiminnan painopisteissä, kuten vihreän kehityksen ohjelmassa ja syöväntorjuntasuunnitelmassa.

Jokaisen panos on tärkeä

Missioiden onnistuminen edellyttää laajaa yhteistyötä. Tähän mennessä Euroopan komissiota ovat auttaneet missioiden määrittelyssä ns. missiolautakunnat, joissa on mukana asiantuntijoita innovointialojen, tutkimuksen, politiikan muotoilun ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioista. Nyt työhön tarvitaan mukaan kaikkia eurooppalaisia varmistamaan, että missiot ovat tarkoituksenmukaisia ja saavat haluttuja muutoksia aikaan kaikissa EU-maissa. Yhdessä pääsemme parempiin tuloksiin.

* Missio Terveet valtameret, meret sekä rannikko- ja sisävedet.

Missio Meritähti 2030: Merten ja vesistöjen ja ennallistaminen kunniaan

Sinisen planeettamme terveys on oman tulevaisuutemme välttämätön edellytys. Merien, rannikkovesien ja sisävesien muodostama vesistöjärjestelmä kattaa noin 75 prosenttia maapallon pinta-alasta. Vesiekosysteemit ovat ainutlaatuisia elinympäristöjä ja biologisen monimuotoisuuden rikkain lähde. Veden, energian ja hiilen globaalin kierron kautta vesistöjärjestelmä on osa maapallon ilmastojärjestelmää. Meret ja vesistöt tuottavat yhteistä hyvää. Olemme kaikki yhdessä ja erikseen vastuussa niiden suojelusta ja terveydestä. Meidän on muutettava näkökulmaamme ja tiedostettava, että meriä ja vesistöjä on ylläpidettävä ja tuettava, jotta niiden luonnonvaroja voidaan hyödyntää myös tulevaisuudessa.

Jokainen maapallon asukas on suoraan tai välillisesti riippuvainen meristä ja sisävesistä. Elämä maapallolla ei yksinkertaisesti ole mahdollista ilman terveitä meriä ja vesistöjä.

© davidclode, starfish. Source: unsplash.com

Mission tarkoituksena on tutkia ja ennallistaa Euroopan merten ja makeiden vesien ekosysteemit vuoteen 2030 mennessä. Tähän päästään vähentämällä niihin kohdistuvia päästöjä, palauttamalla niiden rikas biologinen monimuotoisuus ja kehittämällä kestävää ja ilmastoystävällistä sinistä taloutta.

Siksi merten ja sisävesien tuntemus, suojelu ja ennallistaminen on yksi aikamme merkittävistä tehtävistä. Vesistöjärjestelmä on **maapallon kaiken elämän alkulähde**, ja siitä riippuu myös ihmiskunnan olemassaolo. Meret ja vesistöt tuottavat **vettä juotavaksemme ja ilmaa hengitettäväksemme**. Ne tuottavat 50 prosenttia planeettamme hapesta. Ne peittävät noin kolme neljäsosaa maapallon pinta-alasta ja ovat keskeinen **syy siihen, että ihmiskunnalla on tukeaan vakaa ja elämää ylläpitävä ilmasto**. Ne tarjoavat ympäristön **luonnon monimuotoisuuden kirjolle** ja kodin ainutlaatuisille eliölajeille. Ne tuottavat meille **ravintoa, puhdasta energiaa ja uusia lääkeaineita ja ylläpitävät monien ihmisten elinkeinoja**. Ne kätkevät myös monia meille vielä **tuntemattomia salaisuuksia**.

Meriin ja vesistöihin kohdistuva **ympäristöjalanjälkemme kuitenkin kasvaa jatkuvasti**. Heikennämme merien ja vesistöjen terveydentilaa ja vaarannamme niiden kyvyn tuottaa monia keskeisiä tarvitsemiamme palveluja.

- **Saasteet** pilaavat vesikierron kaikkia osia vuorten huippujen lumesta ja jäästä aina valtameren syvyyksiin saakka.
- **Ihmisen toiminta**, kuten ylikalastus, kestämaton matkailu ja maankäyttö, uhkaavat ajaa ennennäkemättömän monet lajit sukupuuttoon.

© karmaknight, #304705893, 2020. Source: stock.adobe.com

- **Ihmisen aiheuttama ilmastohätätila** muuttaa merten ja vesistöjen tilaa ja niiden hoitamia keskeisiä toimintoja. Meret imevät itseensä noin neljänneksen kaikista tuottamistamme hiilidioksidipäästöistä. Näin meret happamoituvat ja monien lajien elinolosuhteet merissä huononevat.
- Lämpötilan nousu ja napajäiden sulaminen **muuttaa merivirtoja** ja hidastaa Golf-virtaa, jonka ansiota pitkälti ovat Euroopan leuto ilmasto, suhteellisen ennakoitavat ja maanviljelyn mahdollistavat sademäärät sekä runsaat kalansaaliit.
- Vaikutukset näkyvät jo **merenpinnan nousuna, pahempina tulvina ja sään ääri-ilmiöinä**, kuten pitkinä kuivuuskausina, jotka uhkaavat elinkeinoja ja pakottavat jo monia yhteisöjä muuttamaan kotiseuduiltaan.

© Jaap, #233289319, 2020. Source: stock.adobe.com

Tämän kehityksen kääntämiseksi Euroopan unioni ehdottaa erityistä yhteistä missiota. Mission tarkoituksena on parantaa merten ja vesistöjen tuntemusta, suojelua ja ennallistamista vuoteen 2030 mennessä ja nostaa ansaitsemaansa arvoon maapallomme tärkein luonnonvara – elämää ylläpitävä vesi.

Euroopan joet, järvet, rannikot ja meret tarvitsevat nyt apuamme. Meidän on löydettävä uusia ratkaisuja tieteen, tutkimuksen ja innovaatioiden kautta. Vielä jäljellä olevaa on suojeltava ja jo menetetty on pyrittävä palauttamaan. Meidän on löydettävä toimivia tapoja korjata tilannetta ja osoitettava, miten jokapäiväisillä pienillä valinnoillakin voi olla suuri merkitys. Meidän on syvennettävä ymmärrystämme tästä

toisistaan riippuvaisten osatekijöiden järjestelmästä – veden koko kierrosta sen alkulähteiltä juomalasiimme.

Missiolla on viisi päätavoitetta. Missiolla pyritään **perehtymään merten ja vesistöjen vielä tuntemattomiin salaisuuksiin**. Pyrkimyksenä on **pysäyttää valtamerten ja vesien saastuminen** ja estää muovijätteen, kemikaalien ja muiden saasteiden pääsy meriin. Sillä halutaan **ennallistaa luontoa, sen monimuotoisuutta** ja heikentyneitä ekosysteemejä lisäämällä suojelua sekä tehostamalla metsittämistä, luonnontilaan palauttamista ja muita luontopohjaisia ratkaisuja. Mission avulla mereen, vesistöihin ja niiden luonnonvaroihin perustuvasta **sinisestä taloudesta tehdään kestävämpää ja ilmastoystävällisempää** edistämällä uusiutuviin energialähteisiin perustuvaa ja hiilineutraalia teknologiaa, vähentämällä nykyisten toimialojen päästöjä ja kehittämällä innovatiivisia ratkaisuja ihmisen toiminnan ympäristöjalanjäljen pienentämiseen. Mission toteutuksessa Euroopan unioni hyödyntää kaikkia toiminta-alojaan ja ohjelmiaan. Unioni tukee **uusia ideoita, tutkimusta ja innovointia**, jotka tuottavat merten ja vesistöjen kestävästä suojelusta ja käyttöä tukevia ratkaisuja. Yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi tullaan ehdottamaan **myös uusia hallinto- ja ohjausmalleja ja luomaan uusia kumppanuuksia** valtioiden, yritysten, korkeakoulujen, järjestöjen ja monien muiden tahojen kanssa.

Apusi on tarpeen. Merten, saaristojen, jokien ja järvien tilan parantamiseen voivat osallistua kaikki. Toivomme sinun olevan osa ratkaisua. Meidän on syvennettävä ymmärrystämme merten ja vesistöjen

toiminnasta ja muutettava tapoja, joilla toimimme, kulutamme, teemme politiikkaa ja pyöritämme taloutta. Tarvitsemme uusia ratkaisuja, jotka pienentävät ekologista jalanjälkeämme ja samalla mahdollistavat kestävä ja kukoistavan sinisen talouden. Ryhdy sinäkin oman yhteisösi muutoksentekijäksi. Auta tervehdyttämään sinistä planeettaamme ja viemään kehitystä kohti merten ja vesistöjen kestävämpää tulevaisuutta.

Lisätietoa: <http://ec.europa.eu/mission-ocean>, sosiaalinen media: #MissionOcean #EUmissions #HorizonEU